

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 073 "Менеджмент"
за магістерською програмою професійного спрямування
"Менеджмент організацій"

на тему: **«Формування конкурентної стратегії металообробного підприємства»**

Виконавець:

студентка центру заочної та вечірньої
форми навчання

Добровольська Володимира

Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Балабаш Ольга Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах господарювання важливим є стан та оцінка конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, адже в період воєнної економіки вкрай важким є здійснення беззбиткової господарської діяльності. Майже половина суб'єктів господарювання опинилися на межі стійкої неплатоспроможності та, як наслідок банкрутства. Зазначене стосується й підприємств металообробної промисловості.

Продукція металообробних підприємств є важливим ресурсом щодо стабільного стану економіки, а питання щодо їх конкурентоспроможності є ключовим фактором ефективної їх діяльності. Управління конкурентоспроможності металообробних підприємств складається з багатьох чинників та залежить від зовнішніх та внутрішніх чинників. Саме ефективне управління та розробка конкурентної стратегії дозволяє зазначеним підприємствам конкурувати за ціни, ринки збуту, споживачів, тощо. Розробка та аналіз заходів, що дозволяють забезпечувати конкурентоспроможність металообробних підприємств, є основними напрямками їх конкурентної стратегії та визначає актуальність даного дослідження.

Напрацювання таких науковців, як: І. Ансофф, М. Портер, П. Друкер, Г. Мінцберг, Р. Грант, О. Сумець, М. Кизим, В. Геєць, А. Чухно та інших стали основою для дослідження механізмів формування та реалізації стратегій розвитку, адаптованих до сучасних викликів.

Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне дослідження формування конкурентної стратегії металообробного підприємства та практичне застосування отриманих теоретичних знань у процесі розробки пропозицій щодо реалізації обраної стратегії для ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ».

Об'єкт дослідження роботи – ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ».

Предметом дослідження є процес формування конкурентної стратегії металообробного підприємства

Відповідно до мети в роботі поставлені та вирішені такі **завдання**:

- дослідити теоретичні аспекти формування конкурентної стратегії підприємства;
- надати загальну характеристику металообробної галузі, визначити її проблеми та перспективи розвитку;
- провести аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ»;
- розробити пропозиції щодо розширення асортименту підприємства та оцінити ефективність запропонованих заходів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої в роботі мети були використані сучасні загальнонаукові та спеціальні методи: фінансового аналізу – для оцінки фінансового стану підприємства; рядів динаміки – для дослідження тенденції розвитку ринку металообробної продукції; PEST-аналіз – для оцінки впливу основних факторів на галузь; метод розрахунку інтегрального показника –

для оцінювання конкурентоспроможності ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ»; графічний – для зображення оносних тенденцій.

Інформаційну базу дослідження склали звітність ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ», законодавчі і нормативні акти України. Під час написання кваліфікаційної роботи використовувалися монографії, наукові статті, дані органів державної статистики. При написанні роботи використовувались комп'ютерні програми MS Word, MS Excel.

Наукова новизна роботи: розробка комплексного підходу до формування конкурентної стратегії металообробного підприємства, відповідно сучасним вимогам ринку.

Структура і обсяг роботи. Дипломна робота складається із Вступу, 3-х розділів, висновків, списку використаної літератури, який включає 63 найменування. Основний текст становить 77 сторінок друкованого тексту. Робота містить: 23 таблиці, 7 рисунків.

Публікації. Основні результати роботи опубліковані: Добровольська В. В. Щодо конкурентної позиції підприємства як чинника його конкурентної стратегії. *Актуальні проблеми менеджменту: теоретичні і практичні аспекти: матеріали VIII Студентської науково-практичної конференції*, листопад 2024 р., Одеса: ОНЕУ, С. 49-50.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Загальна характеристика і критерії конкурентоспроможності підприємств»* досліджено основні наукові підходи до визначення категорії «конкурентна стратегія» та розглянуті її основні класифікації, більш детально розглянуті особливості методів вибудови конкурентних стратегій

У другому розділі *«Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ»* надано загальну характеристику та проведено аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ», розглянуто основні проблеми та тенденції розвитку металообробної галузі України.

У третьому розділі *«Формування конкурентної стратегії ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ»* запропоновано розширення асортименту та проведено оцінювання їх ефективності.

ВИСНОВКИ

1. Визначено, що формування конкурентної стратегії підприємства є складним і багатогранним процесом, який вимагає комплексного підходу та врахування різноманітних теоретичних аспектів. При цьому успішна стратегія повинна спиратися на детальний аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів, таких як сильні та слабкі сторони підприємства, можливості та загрози ринку. Важливими елементами є також визначення цільової аудиторії, аналіз конкурентного

середовища та вибір відповідних стратегічних моделей, таких як диференціація, зниження витрат або фокусування на нішевому ринку.

Застосування теоретичних концепцій, таких як матриця SWOT, Портера та інші, допомагає підприємствам не лише формувати ефективні стратегії, але й адаптувати їх до змінюваних умов ринку. Тобто, теоретичні аспекти формування конкурентної стратегії є основою для успішного розвитку підприємства в умовах жорстокої конкуренції, забезпечуючи йому стійкість та здатність до інновацій.

2. Виявлено, що перед початком повномасштабного вторгнення металообробна галузь України займала важливе місце в національній економіці, складаючись з численних великих та середніх підприємств. Ця галузь не тільки задовольняла внутрішній попит на метали, але й активно брала участь у світовому ринку, постачаючи продукцію за кордон. Розвиток металургійної галузі в Україні відображав загальносвітову тенденцію до збільшення виробничих потужностей та обсягів випуску металопродукції, яка спостерігалася в багатьох країнах.

Проте в умовах війни металургійні підприємства України опинилися в складному становищі. У часи військових конфліктів підприємства потребують особливої уваги з боку держави та фінансової підтримки для адаптації до нових умов. Це може включати програми кредитування, субсидії на збереження робочих місць та інвестиції в модернізацію обладнання і технологій.

3. ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ» має тривалу історію роботи на ринку металургійної продукції, володіє постійними клієнтами та постійно вдосконалюється, намагаючись відповідати вимогам сучасного промислового підприємства. Аналіз основних фінансово-економічних показників показує, що в останні роки компанії було нелегко, проте вона зберегла рентабельність, ліквідність та фінансову стійкість. Серед її сильних сторін можна відзначити кваліфікацію персоналу, вигідне географічне розташування та інноваційний підхід.

Щодо основних конкурентів, ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ» відстає за асортиментом продукції та послуг. Це питання потребує виправлення, оскільки покращення асортименту призведе до підвищення загального рівня впізнаваності бренду, поліпшення його репутації та збільшення частки на ринку.

4. Для підвищення конкурентоспроможності ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ» було запропоновано стратегію продуктової диференціації, а саме виробництво сталі УНС, яка характеризується високою міцністю, витривалістю, зниженою крихкістю та пониженим вмістом сірки. А проведені розрахунки показали, що запропонована рекомендація є доцільною, оскільки це збільшить річний чистий прибуток ТОВ «МЕТАЛОПРОМ-ПІВДЕНЬ» на 9492,195 тис. грн.